

HƯỚNG DẪN KẾT NỐI VÀ CHIA SẺ DỮ LIỆU THÔNG QU NỀN TẢNG TÍCH HỢP, CHIA SẺ DỮ LIỆU QUỐC GIA (NDXP)

Theo báo cáo về Chính phủ điện tử năm 2018, 2020 của Liên hiệp quốc, dữ liệu ngày càng trở nên quan trọng trong việc phát triển các dịch vụ hướng đến Chính phủ số, nền kinh tế số, xã hội số. Chia sẻ dữ liệu là điều kiện tiên quyết để cung cấp dịch vụ số, đơn giản hóa quy trình, thay đổi mô hình tổ chức, cách thức cung cấp dịch vụ.

Tại Quyết định số 942/QĐ-TTg ngày 15/6/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển Chính phủ điện tử hướng tới Chính phủ số giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030, đã xác định rõ quan điểm phát triển dữ liệu trong Chính phủ số, đó là: *“Dữ liệu là tài nguyên mới. Cơ quan nhà nước mở dữ liệu và cung cấp dữ liệu mở phục vụ phát triển Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số. Các cơ quan nhà nước kết nối, chia sẻ dữ liệu để người dân chỉ phải khai báo, cung cấp dữ liệu một lần cho các cơ quan nhà nước và các đơn vị cung ứng dịch vụ công thiết yếu”*.

Việc kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước, đặc biệt là dữ liệu từ các Cơ sở dữ liệu quốc gia, các hệ thống thông tin có quy mô, phạm vi từ Trung ương đến địa phương sẽ giúp tối đa hóa giá trị dữ liệu; nâng cao chất lượng dịch vụ công cung cấp cho người dân và doanh nghiệp theo hướng lấy người dùng làm trung tâm, người dân và doanh nghiệp không phải cung cấp thông tin thủ công, nhiều lần cho cơ quan nhà nước, đơn vị cung cấp dịch vụ; tránh đầu tư trùng lặp, gây lãng phí.

Theo Nghị định số 47/2020/NĐ-CP và Khung Kiến trúc Chính phủ điện tử Việt Nam, việc kết nối các hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu giữa các bộ, ngành, địa phương trên quy mô quốc gia phải thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia. Thực hiện nhiệm vụ được Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ giao, Bộ Thông tin và Truyền thông đã xây dựng, đưa Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia (NDXP-National Data Exchange Platform) vào sử dụng, phục vụ việc kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu giữa các bộ, ngành, địa phương.

Hiện tại, đã kết nối với hơn 90 bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp; 10 Cơ sở dữ liệu, 08 hệ thống thông tin; năm 2021 đạt 180.919.031 giao dịch thực hiện thông qua NDXP; hàng ngày có khoảng 500 nghìn giao dịch thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia. Với mỗi giao dịch sẽ giúp người dân, doanh nghiệp không phải cung cấp, kê khai thông tin nhiều lần; giúp công chức, viên chức, người lao động không phải nhập dữ liệu, tổng hợp dữ liệu trên nhiều phần mềm khác nhau; giúp lãnh đạo có thông tin tổng hợp, thống nhất, tin cậy để có quyết định kịp thời, hiệu quả; giúp tăng cường sử dụng lại dữ liệu, tránh đầu tư

trùng lặp, gây lãng phí. Giả sử với mỗi giao dịch giúp tiết kiệm 3.000 đồng cho xã hội (chi phí di chuyển đến-về chỗ chứng thực giấy tờ bản giấy, chi phí chứng thực giấy tờ, thời gian chờ, chi phí xử lý của công chức; chưa kể chi phí cơ hội, chi phí lưu trữ giấy tờ bản giấy...), năm 2021 việc kết nối, chia sẻ dữ liệu thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia đã góp phần tiết kiệm hàng trăm tỷ đồng cho xã hội.

Căn cứ Nghị định số 47/2020/NĐ-CP, Khung kiến trúc Chính phủ điện tử Việt Nam, thực tiễn tổ chức triển khai kết nối, chia sẻ dữ liệu thời gian vừa qua, Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành Văn bản số 677/BTTTT-THH ngày 03/3/2022 về việc hướng dẫn kết nối và chia sẻ dữ liệu thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia. Việc Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành văn bản hướng dẫn trên sẽ giúp việc kết nối, chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước được thống nhất, tối ưu, thuận tiện cho việc quản lý, vận hành, duy trì, bảo đảm an toàn thông tin mạng các kết nối trên quy mô toàn quốc.

Văn bản số 677/BTTTT-THH ngày 3/3/2022 của Bộ Thông tin và Truyền thông bao gồm 02 phụ lục hướng dẫn chi tiết với các nội dung tóm tắt như sau:

1. Phụ lục 1- Hướng dẫn kết nối và chia sẻ dữ liệu thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia.

a) Phạm vi áp dụng: Hướng dẫn kết nối, tích hợp và chia sẻ dữ liệu thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia cho các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân phục vụ phát triển Chính phủ điện tử, hướng đến Chính phủ số, kinh tế số, xã hội số.

b) Đối tượng áp dụng:

- Các cơ quan nhà nước: Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các cấp;

- Các cơ quan nhà nước khác, các tổ chức chính trị - xã hội cấp trung ương, các tổ chức xã hội, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp cấp trung ương, các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân thuộc khu vực tư khi chủ động kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu với cơ quan nhà nước thông qua Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia thực hiện áp dụng theo hướng dẫn này.

c) Tổng quan về Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia:

- Trình bày tổng quan về mô hình kết nối quốc gia, trong đó có trình bày về vị trí, vai trò của NDXP như là “Xương sống” phục vụ kết nối, chia sẻ dữ liệu trên quy mô quốc gia;

- Các thành phần chính của NDXP bao gồm: Nền tảng kết nối, tích hợp dịch vụ, quy trình, dữ liệu (kế thừa và phát triển từ Hệ thống kết nối liên thông các hệ thống thông tin ở trung ương và địa phương (NGSP) nhằm đáp ứng các nhu cầu kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu theo mô hình tập trung); Nền tảng chia sẻ dữ liệu phân tán nhằm đáp ứng các nhu cầu kết nối, chia sẻ dữ liệu giữa các bộ, ngành, địa phương theo mô hình phân tán; Hệ thống quản lý vận hành Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu quốc gia;

- Phân định rõ vai trò của Bộ Thông tin và Truyền thông, các bộ, ngành, địa phương và Ban Cơ yếu Chính phủ trong tổ chức quản lý, vận hành, bảo đảm an toàn thông tin mạng các thành phần phục vụ kết nối và chia sẻ dữ liệu với NDXP.

d) Yêu cầu kỹ thuật để kết nối với NDXP: Xác định các yêu cầu chung, các yêu cầu về quản lý thông tin kết nối và các yêu cầu về cung cấp tình trạng kết nối bảo đảm việc thiết lập, quản lý, vận hành và bảo đảm an toàn thông tin mạng của các kết nối được hiệu quả.

đ) Hướng dẫn kết nối và chia sẻ dữ liệu theo mô hình tập trung: Trình bày chi tiết về: (1) Trình tự thực hiện cung cấp dịch vụ chia sẻ dữ liệu; (2) Trình tự khai thác dịch vụ chia sẻ dữ liệu; (3) Hướng dẫn khai thác dịch vụ theo mô hình tập trung; (4) Hướng dẫn triển khai ký số gói tin trao đổi thông qua DigiSign Adapter; (5) Cập nhật, nâng cấp dịch vụ chia sẻ dữ liệu; (6) Thay đổi, cập nhật thông tin kết nối đối với đơn vị sử dụng dịch vụ; (7) Thay đổi, cập nhật thông tin kết nối đối với đơn vị sử dụng dịch vụ; (8) Huỷ bỏ kết nối.

e) Hướng dẫn chia sẻ dữ liệu theo mô hình phân tán: Trình bày chi tiết về: (1) Yêu cầu cấu hình máy chủ cài đặt DXL Node; (2) Kết nạp thành viên để trao đổi, chia sẻ dữ liệu theo mô hình phân tán; (3) Hướng dẫn cung cấp dịch vụ chia sẻ dữ liệu thông qua DXL Node; (4) Hướng dẫn khai thác dịch vụ chia sẻ dữ liệu thông qua DXL Node; (5) Cập nhật, nâng cấp dịch vụ chia sẻ dữ liệu; (6) Hủy bỏ kết nối.

g) Tổ chức giám sát và đối soát giao dịch: Với vai trò là đơn vị cung cấp nền tảng kỹ thuật phục vụ kết nối, tích hợp, chia sẻ dữ liệu trên quy mô toàn quốc, Bộ Thông tin và Truyền thông trực tiếp tham gia cũng như cung cấp công cụ, thông tin phục vụ việc giám sát, đối soát giao dịch chia sẻ dữ liệu giữa đơn vị cung cấp dịch vụ chia sẻ dữ liệu và đơn vị sử dụng dịch vụ chia sẻ dữ liệu bảo đảm sự hoạt động ổn định, bền vững và chính xác của các kết nối.

2. Phụ lục 2 - Hướng dẫn kết nối nền tảng phân tán

Phụ lục này trình bày chi tiết kỹ thuật về kết nối, chia sẻ dữ liệu thông qua Nền tảng chia sẻ dữ liệu theo mô hình phân tán, cụ thể:

a) Giới thiệu Nền tảng chia sẻ dữ liệu phân tán (DXL-Data Exchange Layer) nhằm cung cấp hiểu biết ban đầu về các thành phần của nền tảng phân tán, cụ thể bao gồm 03 thành phần:

(1) Hệ thống quản lý Nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu phân tán (DXL Management): cung cấp các chức năng phục vụ quản lý chung đối với toàn bộ mạng lưới kết nối tích hợp, chia sẻ dữ liệu phân tán;

(2) Hệ thống quản lý kết nối tích hợp, chia sẻ dữ liệu phân tán (DXL Node): Là hệ thống trung gian tiếp nhận yêu cầu và phản hồi các truy vấn dịch vụ chia sẻ dữ liệu giữa các HTTT/CSDL theo mô hình phân tán;

(3) Dịch vụ chứng thực và dấu thời gian điện tử: Là hệ thống cung cấp các chứng thư số phục vụ xác thực và ký số cũng như cung cấp dấu thời gian điện tử

giúp xác thực các thành viên trong mạng lưới, xác thực các gói tin ký số trong trao đổi thông tin giữa các thành viên tham gia mạng lưới;

b) Hướng dẫn cài đặt máy chủ kết nối, chia sẻ dữ liệu phân tán: Cung cấp các chỉ dẫn kỹ thuật chi tiết để các đơn vị tham gia vào mạng lưới có thể chủ động cài đặt, cấu hình tham gia vào mạng lưới phân tán để chia sẻ dữ liệu với nhau;

c) Hướng dẫn triển khai dịch vụ chia sẻ dữ liệu: Cung cấp các chỉ dẫn kỹ thuật chi tiết cho đơn vị cung cấp dịch vụ dữ liệu có thể chủ động thực hiện cài đặt, cấu hình, cấp quyền sử dụng dịch vụ chia sẻ dữ liệu trên các DXL Node;

d) Hướng dẫn khai thác dịch vụ: Cung cấp các chỉ dẫn kỹ thuật chi tiết cho đơn vị sử dụng dịch vụ, bao gồm trình tự kỹ thuật khai thác, đặc tả kỹ thuật để có thể sử dụng được các dịch vụ chia sẻ dữ liệu.

Việc tạo lập, kết nối, chia sẻ, mở dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước có ý nghĩa hết sức quan trọng, tạo tiền đề thúc đẩy chuyển đổi số nhanh tại Việt Nam trên cả 03 trụ cột chính phủ số, kinh tế số, xã hội số. Đây cũng là một trong các nội dung chính được Bộ Thông tin và Truyền thông sử dụng để đánh giá mức độ chuyển đổi số của các bộ, ngành, địa phương hằng năm.

Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, các bộ, ngành, địa phương kịp thời phản ánh về Bộ Thông tin và Truyền thông thông qua đơn vị đầu mối là Cục Tin học hóa để hướng dẫn, phối hợp giải quyết./.